

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

**COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM
IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,
ediția a V-a, 23 februarie 2017**

ROLUL CULTURII BIBLIOGRAFICE ÎN METODOLOGIA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Anișoara NAGHERNEAC, șef serviciu

Elena SCURTU, bibliotecar

Serviciul informare și cercetare bibliografică

Cultura bibliografică ca parte constituantă a culturii informației

- **Obligatorie procesului de învățământ** din toate instituțiile (cu preponderență cele universitare)
- Calitatea învățământului este determinată nu atât de acumularea cunoștințelor, cât de formarea deprinderilor și priceperilor de căutare, selectare și gestionare independentă a informației necesare
- interpretată ca parte structurală fundamentală a culturii de gestionare a informației
- cunoașterea perfectă a metodelor de căutare și selectare independentă a informației
- de percepere, prelucrare și utilizarea ei eficientă.

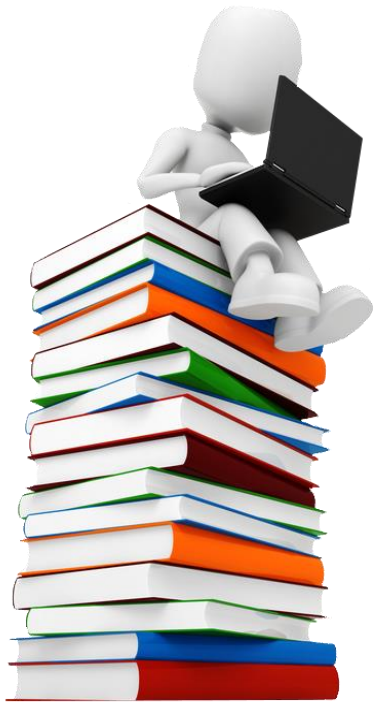
Cultura bibliografică realizează mai multe funcții în societate:

- comunicativă, lexicală, etică
- juridică, metodologică, de dezvoltare a gândirii, a diverselor concepte...
- Fără o cultură bibliografică avansată, bine asimilată, administrarea informației este imposibilă
- Cultura bibliografică formează și atitudini creative de evaluare a informației, contribuie și la educarea personalităților cugetătoare, apte de convețuire în societatea contemporană.

Cultura bibliografică - parte componentă a culturii informației- imanentă în efectuarea cercetărilor științifice

- Cultura bibliografică, ca fenomen al culturii, a influențat oricând și oriunde succesul social și profesional al omului.
- Ea își are istoria sa de secole, în care publicațiile tipărite dominau în păstrarea și căutarea informației. Ultimele decenii, marcate de o revoluție informațională necunoscută până acum, au schimbat radical formele de păstrare și transmitere a informației.
- Zenovia NICULESCU (prof. univ.) este de părerea că:
„Cultura bibliografică prin limbaje proprii contribuie la circulația valorilor, deschide noi posibilități de înțelegere, construiește punți de legătura între diferite culturi, între cititor și memoria umanității”.

„Bibliografia este importantă nu numai prin funcțiile sale de a servi societatea, dar și prin valoarea ei, ca fenomen al culturii, de a crea informații bibliografice prin descriere, creare de texte (elaborarea lucrărilor bibliografice) și cultivare a cunoștințelor bibliografice”

- În caz contrar, spune Ion Stoica, „Absența unei culturi informaționale solide, achiziționată sistematic, pune utilizatorul într-o reală dificultate în raporturile lui cu structurile infodocumentare” [2, p. 91].
- În viziunea profesorului-cercetător rus M. G. Vohrâșeva, „bibliografia este importantă nu numai prin funcțiile sale de a

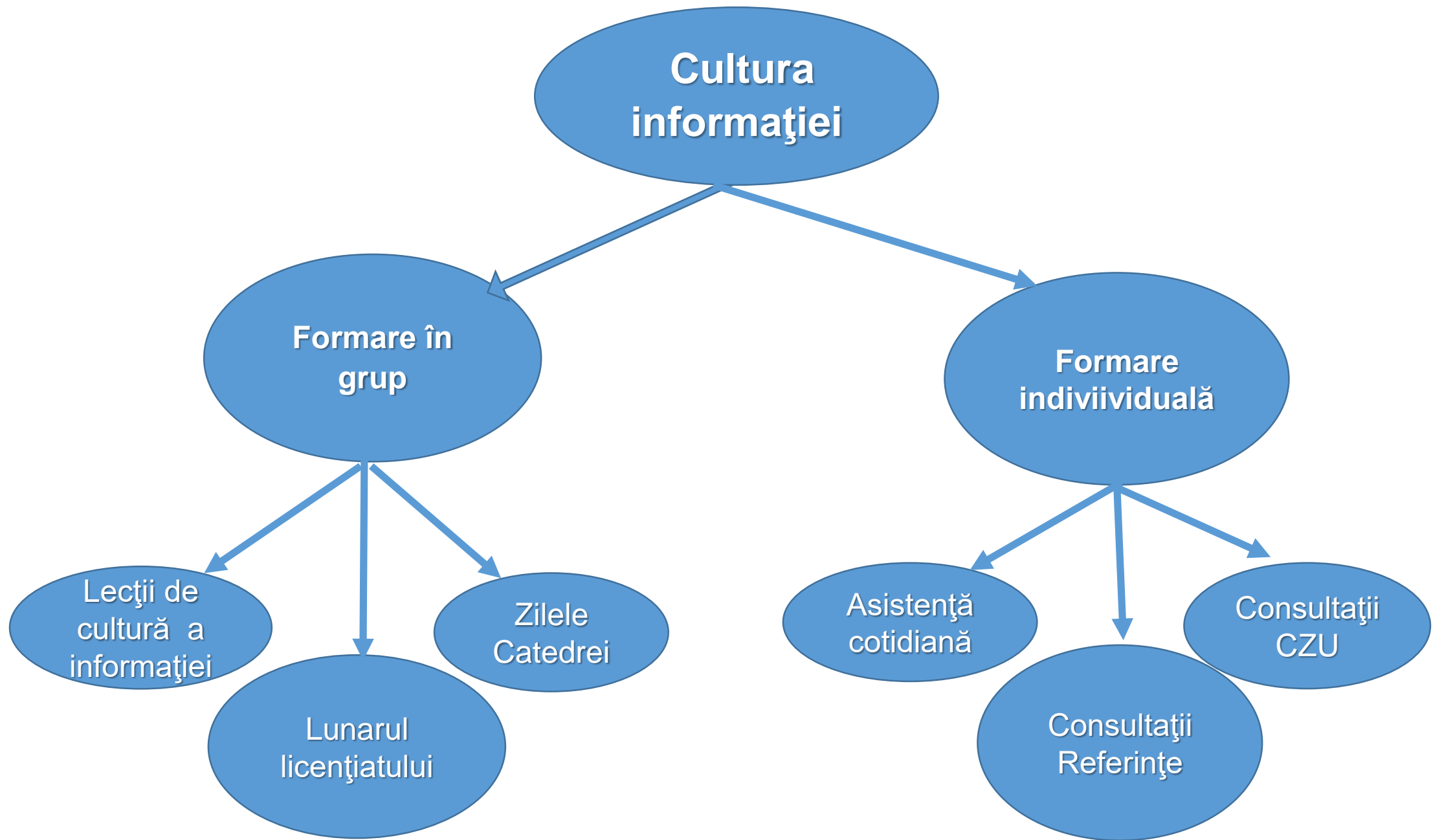
„Bibliografia este un mijloc de informare rapidă și completă în munca științifică. Pentru orice problemă, pentru orice preocupare, cititorul este urmărit de grija unei documentări cât mai ample, cât mai actuale, vrând să cunoască tradiția și noul în știință, artă, literatură, în orice domeniu de activitate umană”

Etapele esențiale ale unei culturi bibliografice bine formate rămân a fi actuale cu unele completări și în epoca progresului informațional contemporan și includ în sine:

- priceperi de exprimare corectă, chiar impecabilă a cerințelor, necesităților informaționale;
- cunoașterea ofertelor info-documentare, a resurselor de referințe;
- cunoașterea posibilităților unei biblioteci sau alteia de a oferi servicii informaționale și de referințe. (Lucrările bibliografice elaborate de biblioteci oferă din cele mai valoroase documente);
- priceperi de a căuta informația necesară în torentul informațional contemporan;
- aptitudini de a gândi critic în evaluarea informației selectate, în eliminarea balastului informațional;
- cunoștințe și aptitudini în prelucrarea și utilizarea creativă a informației;
- cunoașterea normelor și aspectelor cu referire la plagiat;
- aptitudini și priceperi de a utiliza corect tehnologiile informaționale și comunicaționale contemporane.

Cultura bibliografică asigură continuitate în cercetare, este și criteriul maturității și eticii deontologice ale cercetătorului

- Conexiunea activității bibliografice cu cea de cercetare științifică s-a statornicit de mult timp. Bibliografia interpretează activitatea de cercetare științifică ca domeniu ce trebuie mereu alimentat cu produse bibliografice, iar rezultatele cercetărilor, la rândul lor, servesc drept surse pentru bibliografiile viitoare.
- Documentul este și obiect de studiu, și resursă auxiliară intermediară, și rezultat final al cercetării științifice. Documentele elaborate devin mai apoi obiecte de studiere ulterioară, altfel zis, valoarea unui document științific depinde de utilizarea lui. Important este nu numai generarea noilor idei, dar și integrarea, transformarea celor deja cunoscute. Toate etapele cercetărilor științifice sunt fixate în documente.

Proiectului TEMPUS (servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor, MISISQ)

- Grație oportunităților **Proiectului TEMPUS** (Servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor, MISISQ) a fost creat un spațiu informațional unic al bibliotecilor universitare din RM, care au beneficiat de implementarea platformei **Primo** cu posibilități de oferire a accesului dintr-un singur loc la un număr imens de resurse informaționale: cataloagele celor șapte biblioteci universitare partenere ale proiectului și o varietate de resurse internaționale.
- Și în promovarea cursului *Bazele Culturii Informației* au fost integrate noi aspecte oferite de training-ul **privind WP3 Cultura informației**, (desfășurat la Cluj-Napoca, România la Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie): servicii informaționale moderne care ar contribui la îmbunătățirea calității proceselor de instruire și cercetare, ridicarea nivelului culturii informației și optimizarea comunicării bibliotecar-utilizator.

Orele de cultură a informației cultivă studenților cunoștințe referitor la utilizarea pe scară largă a noilor tehnologii informaționale și comunicative și, ce este foarte important, formează însușiri de a simți, de a recunoaște nevoia de informație

- Prin anii 80 ai sec. XX, Biblioteca USARB dispunea de o practică originală de promovare a orelor în cauză în număr de 14:
- pentru studenții anului I – 8 ore (**nivelul inferior**),
- 6 ore pentru cei din anul III-IV (**nivelul superior**).
- Anume în perioada aceasta se intersectează cele mai multe cerințe de informare (Primii pași în știință) studenții sunt pregătiți pentru a deveni exploratori independenți ai științei de carte.

BȘ USARB - 10 ore (pentru studenții anului I, toate facultățile).

Pe parcursul orelor studenții obțin **deprinderi și experiențe** proprii în informarea/cercetarea științifică.

- acceseze informații online de pretutindeni;
- colecteze, organizeze, partajeze toate tipurile de informații;
- familiarizeze cu modalitatea de construire a unui sistem bibliografic personal, care ar facilita considerabil munca de cercetare științifică...

Formarea culturii informației a fiecărui utilizator în parte, direct sau indirect, este prezentă în activitatea bibliotecarilor de fiecare zi.

- Fiecare expoziție, fiecare prezentare verbală, fiecare document electronic postat pe pagina Web a Bibliotecii, fiecare împrumut de documente, însoțit de o conversație, fie și foarte laconică, realizarea diverselor cereri, a consultațiilor conține în sine componente de formare a culturii informației.
- Dintre consultațiile oferite utilizatorilor, cu contribuții deosebite la formarea culturii informației ca metodologie a cercetării științifice și a culturii elaborării documentului cu rezultatele cercetării deja obținute, remarcăm:
- cele de prezentare a citărilor și a referințelor bibliografice
- cele de atribuire a indexului CZU la lucrări de master, teze, monografii, articole, comunicări. Indexul se atribuie pentru sistematizarea informației, pentru intrare în circuitul documentar mondial

Concluzii

- Orice cercetare științifică nu este autentică fără o bază temeinică, constituită din componentele culturii bibliografice, parte structurală a culturii informației;
- cultura informației prin conținutul și posibilitățile sale ajută cercetătorul în generare de noi idei, de noi provocări și îndemnuri în cercetare, asigură continuitatea în știință;
- cultura informației, reprezintă condiția esențială în devenirea profesională, precum și în construirea viitoarei cariere;
- în formarea culturii informației în instituțiile superioare de învățământ este necesară o colaborare dintre specialiștii în domeniul informației (bibliotecari), angajați în procesul didactic, și profesorii universitari. Bibliotecarii vor forma deprinderi și abilități de căutare, prelucrare, sistematizare, prezentare a informației, profesorii – de evaluare și utilizare creativă;
- efectuarea studiilor de cunoaștere a nivelului de cultură a informației a diverselor grupe de utilizatori.

Referințe bibliografice

1. NICULESCU, Z. *Bibliografii speciale: curs universitar*. București, 1999. 153 p. ISBN 973-0-00959-7.
2. STOICA, I. *Criza în structurile infodocumentare*. Constanța : Ex-Ponto, 2011. 221 p. ISBN 973-8227-08-9.
3. ВОХРЫШЕВА, М. Г. *Теория библиографии*. Самара, 2004. 364 p.
4. THEODORESCU, B. *Istoria bibliografiei românești*. București : Ed. Encicl. Rom., 1972. 432 p.
5. SCURTU, E. Cultura informațională: forme de existență și acces. In: *Magazin bibliologic*. 2005, nr. 3-4, pp. 97-99. ISSN 1857-1476.
6. HARCONIȚA, E. MISISQ WP₃ – Cultura informației în bibliotecile universitare din Republica Moldova. In: *Magazin bibliologic*. 2016, nr. 1-4, pp. 94-104. ISSN 1857-1476.
7. NAGHERNEAC, A. Lunarul licențiatului, masterandului și doctorandului în Biblioteca USARB. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, Ed. a 4-a : Materialele Colloquia Professorum din 18 oct. 2013. Bălți, 2014, pp. 197-200.